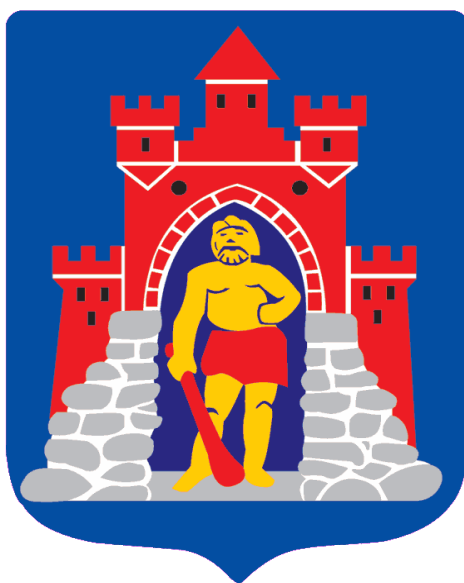

**PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA I GMINY PRABUTY
NA LATA 2009 - 2017**

Prabuty, Styczeń 2009 r.

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie.....	3
2. Cel programu.....	3
3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	4
4. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające.....	5
5. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Prabuty.....	9
6. Finansowe aspekty realizacji programu.....	9
7. Harmonogram rzeczowy realizacji zadania.....	10
8. Podsumowanie.....	10
9. Załączniki.....	12
Załącznik 1 – Wykaz podstawowych aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest	
	12
Załącznik 2 - Wykaz firm posiadających zatwierdzone programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest na terenie powiatu kwidzyńskiego.....	
	20
Załącznik 3 – Regulamin udzielania dofinansowania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do poniesionych kosztów unieszkodliwiania odpadów azbestowo – cementowych z terenu Miasta i Gminy Prabuty.	
Załącznik 4 – Wniosek do Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie kosztów związanych z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem elementów i materiałów zawierających azbest.	
Załącznik 5 - Informacja wstępna do przygotowania trójstronnej umowy dotacji pomiędzy Wnioskodawcą, Gminą i Wykonawcą	
Załącznik 6 - Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania oraz ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.	

1. Wprowadzenie.

Na świecie znanych jest ponad 5 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Są to głównie wyroby stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych.

W Polsce nie występują złoża azbestu nadające się do górniczej eksploatacji. Azbest stosowany dawniej do produkcji w naszym kraju importowano głównie z byłego ZSRR i Kanady. W latach 70 ubiegłego wieku sprowadzano do kraju ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, który wykorzystywano przede wszystkim (ok. 85 %) do wyrobu materiałów budowlanych, pokryć dachowych oraz elewacji budynków. Szacuje się, że na dachach i fasadach budynków oraz w obiektach przemysłowych zamontowanych jest blisko 1 350 mln m² płyt azbestowych, z czego blisko 90 % stanowią dachowe płyty faliste, zwane popularnie eternitem. W 1980 r. z płyt azbestowo - cementowych wykonanych było ok. 45 % pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowobudowanych pokryciach dachowych, zmniejszył się o 30 %. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stanowią znajdujące się w ziemi i budynkach rury azbestowo-cementowe. Szacuje się, że jest ich ok. 600 tys. ton. Znaczna ilość wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok. 60 tys. ton. Masę będących w użyciu wyrobów małowabarytowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton.

2. Cel programu.

Potrzeba opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Prabuty na lata 2009 – 2017 wynika z konieczności podjęcia skutecznych działań mających na celu całkowite usunięcie materiałów zawierających azbest do końca roku 2032. Celem Programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie. W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.

Azbest jest nazwą handlową włóknistych minerałów. Azbesty, niezależnie od różnic chemicznych i wynikających z budowy krystalicznej, są minerałami naturalnie występującymi w przyrodzie. Azbesty są uwodnionymi krzemianami, które w swoim składzie chemicznym zawierają: magnez, sód, wapń, żelazo. W latach 80- tych XX w. Azbest został uznany za jeden z najbardziej rozpowszechnionych czynników rakotwórczych w środowisku.

Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia człowieka, gdy dojdzie do korozji lub uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.). Wówczas uwalniane są do powietrza włókna azbestu, które mogą zostać przeniesione przez układ oddechowy do płuc. Istotne znaczenie dla wielkości poziomu zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu, jakie powstają np. podczas prac demontażowych, ma zasada obniżania emisji pylenia: przez nawilżanie wyrobu przed oraz w trakcie demontażu, zaniechanie w miarę możliwości obróbki i destrukcji mechanicznej demontowanego wyrobu, nie posługiwanie się narzędziami napędzanymi elektrycznie takimi, jak piły, wiertarki, wyzwalającymi znaczną emisję, ale narzędziami ręcznymi - najlepiej wolnoobrotowymi o specjalnie wyprofilowanych ostrzach, zaopatrzonych w odsysanie pyłu i przeznaczonych dla obróbki wyrobów azbestowych. Podczas prac wymagana jest staranność i dokładność wszelkich czynności, wykonywanie ich według z góry przygotowanego planu.

Oddychanie powietrzem skażonym włóknami azbestowymi prowadzi do wielu chorób układu oddechowego w tym min: pylicy azbestowej (azbestozy), łagodnych zmian opłucnowych, nowotworu płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy powodowany przez azbest), międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej (nowotwory o wysokiej złośliwości). Szczególnie narażone na choroby są osoby, które miały kontakt z azbestem ze względu na rodzaj wykonywanej pracy oraz osoby narażone na długotrwałe wdychanie włókien azbestowych o małym stężeniu, jak też osoby narażone na krótkotrwałe przebywanie w miejscu o dużym stężeniu włókien azbestowych. Nieznana jest minimalna ilość pyłu azbestowego, która wywołuje choroby. Wiadomo natomiast, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe jest ryzyko choroby. Choroby mogą wystąpić nawet po 30 latach od momentu kontaktu z pyłem azbestowym. Pierwsze objawy mogące sygnalizować chorobę to: duszności, silny długotrwały kaszel, ból w klatce piersiowej.

4. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające.

Na obszarze Polski od 1997 roku obowiązuje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest, a także zakaz ich produkcji i handlu. Zakaz taki został wprowadzony ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628). W kolejnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących w/w kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Załącznik nr 1 do niniejszego programu zawiera szczegółowy wykaz krajowych i Wspólnotowych aktów prawnych dotyczących postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązkach z nich wynikających. Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski ” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy akty prawne określają również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Istnieje również szereg aktów prawnych regulujących tematykę związaną z azbestem wydanych przez instytucje Unii Europejskiej.

Obowiązki gminy w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające :

- 1) opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierającymi azbest),
- 2) gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- 3) przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach

występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,

- 4) zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),
- 5) udzielanie zezwoleń na transport odpadów niebezpiecznych (w tym azbestu).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające:

- 1) kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- 2) sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- 3) usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- 4) sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- 5) przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- 6) sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- 7) sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub prezydentowi miasta (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o :
  - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
  - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone
- 8) zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno - budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- 1) uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami

niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),

- 2) przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- 3) opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
  - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
  - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
  - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
  - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.
  - zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
- 4) zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- 5) złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, zakłada wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004 r.

Od 2004 roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Obowiązujące przepisy nie precyzują w sposób bezpośredni, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania w/w wymagań zastosowanie mają zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

5. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Prabuty.

Określenie szacunkowych ilości azbestu na terenie Miasta i Gminy Prabuty.

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Urzędu Miasta i Gminy Prabuty przez właścicieli i zarządców nieruchomości, określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie gminy. Z zebranych danych wynika, iż na terenie Gminy Prabuty (według stanu na dzień 30 maja 2005 r.), znajduje się około 13 tys. m² (143 Mg) pokryć dachowych zawierających azbest oraz około 4390 mb wyrobów w postaci rur sieci wodociągowej.

Ewidencję właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów budowlanych, w których występują elementy zawierające azbest jest zawarty w bazie danych opracowanej przez samodzielne stanowisko ds. ochrony środowiska Urzędu Miasta i Gminy Prabuty. Z analizy przedłożonych informacji wynika, że na terenie Gminy Prabuty dominują wyroby zawierające azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych falistych, tj. ok. 99 %, pozostała ilość azbestu występuje w rurociągach.

Inwentaryzacja ta jest podstawą opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prabuty.

6. Finansowe aspekty realizacji programu.

W programie zakłada się, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać w latach 2009 – 2017 ze wsparciem finansowym ze strony Gminy Prabuty z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innych instytucji. Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania kosztów: demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów. Szczegółowe warunki pomocy finansowej dla osób podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest określa Regulamin udzielania dofinansowania do poniesionych kosztów unieszkodliwiania odpadów azbestowo – cementowych z terenu Gminy Prabuty stanowiący załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na terenie Gminy Prabuty zinwentaryzowano **13000 m²** płyt azbestowych w formie pokryć dachowych. Zakładając, że rocznie usuwane będzie około **1400 m²** pokryć dachowych (w 2008r. usunięto ich około 1600m²), realizacja programu potrwa 9 lat. Faktyczna ilość usuwanego rocznie azbestu uzależniona będzie jednak od wysokości uzyskanych corocznie na ten cel środków finansowych od instytucji zewnętrznych jak np.

WFOŚiGW i może różnić się od planowanej w/w ilości azbestu. W przypadku wystąpienia takich różnic konieczna będzie aktualizacja niniejszego programu i zmiana harmonogramu rzeczowego jego realizacji.

7. Harmonogram rzeczowy realizacji zadania.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Udzielanie przez GFOŚiGW dofinansowania do poniesionych kosztów unieszkodliwiania odpadów azbestowo – cementowych z terenu Gminy Prabuty.	2009 - 2017
2.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2009 - 2017
3.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	2009 – 2017
4.	Eliminacja powstałych nielegalnych składowisk z odpadami zawierającymi azbest.	2009 - 2017
5.	Monitoring i ocena realizacji programu	Co 3 lata
6.	Przedstawienie Radzie Miasta sprawozdania z przebiegu realizacji programu	corocznie

8. Podsumowanie.

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego

programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnianie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Przewiduje się, że w następnych latach Gmina Prabuty będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do poprawy stanu wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to na lepsze poznanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie oraz precyzyjniej planować środki niezbędne do wydatkowania na ten cel, a także stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest głównym celem programu.

9. Załączniki.

Załącznik 1

WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH

**regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest
oraz skrótowy zakres regulacji.**

I. Akty Prawne - Krajowe

1. Ustawy:

1) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.).

W przypadku występowania azbestu właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych.

2) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)

Przepisy ustawy zakazują wprowadzania na terytorium Polski azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo - cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na terytorium Polski spośród wyrobów określonych w załączniku nr I do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.

3) Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).

Ustawa reguluje problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych oraz określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji,

wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

4) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Ustawa określa m.in. zakres planów gospodarki odpadami, sposób ich opiniowania sposób monitorowania, zasadę spójności planu z planem wyższego szczebla oraz określa rodzaj odpadów, które powinny być ujęte na każdym szczeblu ich opracowania.

5) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902)

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu.

Ustawa reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia

19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

6) Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.).

Ustawa reguluje zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przewóz materiałów niebezpiecznych w kraju określają przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych. Wymagane są świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów oraz szkolenie kierowcy pojazdów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

7) Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r. Nr 10 , poz. 72).

2. Rozporządzenia:

1) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo -azbestowych,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy

wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,

- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest.
- 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

2) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213).

3) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 152, poz. 1737)

4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176).

5) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).

6) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nie selektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).

7) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833).

8) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r. Nr I, poz. 12).

9) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).

10) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów

niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986).

11) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.).

12) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

13) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).

14) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

15) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649).

16) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573).

17) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553).

18) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

3. ZARZĄDZENIA:

1) Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).

II. AKTY UNII EUROPEJSKIEJ ZAWIERAJĄCE PRZEPISY DOTYCZĄCE AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.

1. Dyrektywy

1) Dyrektywa Rady Nr 80/1107/EWG z dnia 27 listopada 1980 r. – w sprawie ochrony osób narażonych na ekspozycję szkodliwych substancji (ze zmianami wynikającymi z dyrektywy Nr 91/322/EWG z dnia 29 maja 1991 r.),

2) Dyrektywa Rady Nr 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. – o ochronie pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie azbestu w pracy (nowelizacja Dyrektywa Rady Nr 91/382/EWG),

3) Dyrektywa Rady Nr 90/394/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. – w sprawie ochrony pracowników przed narażeniem na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy (nowelizacja Dyrektywa Rady Nr 99/38/WE),

4) Dyrektywa Rady Nr 91/382/EWG z dnia 25 czerwca 1991 r. – o dopuszczalnym stężeniu włókien azbestu (uzupełnienie do Dyrektywy Nr 83/477/EWG),

5) Dyrektywa Rady Nr 94/33/EWG z dnia 22 czerwca 1994 r. – w sprawie ochrony młodocianych w miejscu pracy,

6) Dyrektywa Rady Nr 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. – w sprawie odpadów,

7) Dyrektywa Rady Nr 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. – w sprawie zasad prawa, przepisów i środków administracyjnych krajów członkowskich Wspólnoty Europejskiej, jak również odnoszących się do ograniczeń w zakresie handlu i stosowania substancji niebezpiecznych,

8) Dyrektywa Rady Nr 85/610/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. – uzupełnienie do Dyrektywy Nr 76/769/EWG,

9) Dyrektywa Rady Nr 83/478/EWG z dnia 19 września 1983 r. – w sprawie

ujednocenia ustawodawstwa, przepisów i postanowień krajów członkowskich

10) Dyrektywa Rady Nr 87/391/EWG z dnia 12 czerwca 1987 r. – o ochronie bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy,

11) Dyrektywa Rady Nr 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. – w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia środowiska azbestem,

12) Dyrektywa Rady Nr 88/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. – w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących produktów budowlanych,

13) Dyrektywa Rady Nr 91/659/EWG z dnia 3 grudnia 1991 r. – w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych dotyczących wprowadzania ograniczeń w zakresie rozprowadzania na rynku i stosowania niebezpiecznych substancji i wyrobów technicznego zastosowania,

14) Dyrektywa Rady Nr 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. – w sprawie zanieczyszczeń środowiska przez zakłady przemysłowe,

15) Dyrektywa Rady Nr 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. – w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed niebezpieczeństwem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy,

16) Dyrektywa Rady Nr 99/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. – w sprawie składowania odpadów,

17) Dyrektywa Rady Nr 91/689/WE z dnia 12 grudnia 1991 r. – w sprawie odpadów niebezpiecznych,

18) Dyrektywa Rady Nr 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. nowelizująca Dyrektywę 85/337/EWG – w sprawie oceny oddziaływania niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć na środowisko,

19) Dyrektywa Rady Nr 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. – w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli,

20) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków oddziaływania na środowisko niektórych planów i programów,

21) Dyrektywa Rady Nr 91/692/WE z dnia 23 grudnia 1991 r. – w sprawie

normalizacji i racjonalizacji sprawozdań dotyczących realizacji niektórych Dyrektyw Rady dotyczących środowiska.

2. Inne akty prawne

1) Rozporządzenie Rady 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. – w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie Wspólnoty, do Wspólnoty i poza jej obszar

2) Konwencja Nr 162 Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy z dnia 24 czerwca 1986 r. – dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu.

3) Zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy Nr 172 z dnia 24 czerwca 1986 r. – dotyczące ochrony pracowników przed działaniem azbestu.

**Wykaz firm posiadających zatwierdzone programy gospodarki odpadami
niebezpiecznymi zawierającymi azbest na terenie powiatu kwidzyńskiego**

1. Przedsiębiorstwo Budowlane „Wakro”, Jacek Kopisto (tel. 0-55 261 20 96 / tel. Kom. 0-601 712 428) ul. Słowackiego 16, 82-500 Kwidzyn
2. Usługi Ogólnobudowlane Roman Sandecki (tel. 0-55 275 18 14 / tel. Kom. 0-601 642 073) ul. Łąkowa 9, Korzeniewo , 82-500 Kwidzyn
3. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe „TOR-PAL” Sp. z o.o. (tel. 0-55 279 86 12) ul. Lotnicza 1, 82-500 Kwidzyn
4. „SEGI-AT” Sp. z o.o. ul. Ratuszowa 7/9, Warszawa (tel. 0-22 618 54 22 / 618 58 38)
5. Usługowy Zakład Ogólnobudowlany Aleksander Kowalski (tel. 0-55 279 42 10 / tel. Kom. 0-601 648 677) ul. Malborska 132 a, 82-500 Kwidzyn
6. IZOGAZ ul. Kościuszki 43 , 82 500 Kwidzyn
7. TKJ Matuszewski, Spółka Jawna (tel. 0-56 465 48 88) ul. Pułkownika Krzycha 5 86-300 Grudziądz
8. „EDKAR” - Przedsiębiorstwo Prace Ogólnobudowlane Wanda i Edward Krzesińscy ul. Rypińska 14 , 82-550 Prabuty (tel. 0-55 278 23 16)
9. NOBI-FARB Hurtownia, Wioletta Kowalczuk (tel. 0-55 279 00 06 / tel. Kom. 0-601 252 865) ul. Korczaka 8/10 , Kwidzyn,
10. Zakład Ogólnobudowlany APEX –Andrzej Bloch (tel. 0-55 645 40 48) ul. Przemysłowa 22, Kwidzyn
11. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych Termoexport ul. Żurawia 24/7, Warszawa
12. „ KASTOR” – Tomasz Janiszewski (tel. 0-68 376 65 93 / tel. Kom. 0-607 285 900) ul. Kolonia 19 B/2, 67 – 321 Leszno Górne
13. Centrum Gospodarki Odpadami , Azbestu i Recyklingu „ CARO”
ul. Zamoyskiego 51, 22 – 400 Zamość (tel. 0-84 627 30 13 / tel. kom. 0-608 435 133)
14. Władysław Markowicz, ul. Grudziądzka 19 B, 82 – 500 Kwidzyn (tel. 055 / 279 46 17)
15. Józef Kowalski , ul. Cypiska 1, 82-500 Kwidzyn

16. Zakład Remontowo - Budowlany Stanisław Karolczak ul. Przelajowa 10/56
94-044 Łódź. (tel. 0-42 686 67 37)
17. Zakład Robót Ogólnobudowlanych Stanisław Repiński, ul. Fałata 10, 83-400
Kościerzyna (tel. 0-58 680 19 31)
18. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „ABBA EKOMED ” sp. z o.
o. ul. Poznańska 152 87 – 100 Toruń (tel. 0-56 651 44 25)
19. Przedsiębiorstwo Budowlane „RECON „ Sp. z o. o. ul. Grzegorza z Sanoka 4
80 – 408 Gdańsk tel: 0 58 344-15-15
20. Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o. ul. Graniczna 6 Reguły
05 – 816 Michałowice (0 22 723 07 21)
21. DEVICE Sp . z o. o. ul. Matemblewska 19 80 – 283 Gdańsk 0 58 342 52 29
22. Przedsiębiorstwo Usługowo – Transportowe OLTRANS – Olgierd Hewelt Mrzezino
ul. Lipowa 6 Połochowo 0 58 673 88 57
23. ALBEKO Sieger Sp. Jawna, 87-10 Kotowy, www.albeko.pl, 054 280 02 87
24. GAJAWI P.P.H.U. Gabriel Rogut, 90 – 553 Łódź, ul. Kopernika 56/60, 042 688 43
70
25. Zakład Usługowo- Handlowy MAXMED Marcin Murzyn, ul. Źródlana 4, 84-240
Rumia tel. 058 671 85 63
26. RAMID Mirosław Dec , ul. Kowalskiego 1/54, 03- 288 Warszawa tel. 0 22 674 48
58
27. Zakład Remontowo- Budowlany AMBROŻY Sp. Jawna ul. Meissnera 1/3 lok. 222,
03-982 Warszawa tel. 0 22 831 07 64
28. Transport- Metalurgia Sp. z o.o. ul. Reymonta 62, 97-500 Kwidzyn, tel. 044 685 41
35
29. ALGADER Hofman Sp. z o.o. , ul. Wólczyńska 133 bud. 11B, 01-919 Warszawa tel.
022 864 94 97, 864 94 99 , 864 73 53, 864 75 80 , www.algader.pl
30. Usługi Blacharsko- Dekarskie „WEL-DACH” Aldona Welsand , ul. Wąska 2, 82-550
Prabuty tel. 278 36 17, kom. 661 636 572
31. PHU JUKO Jerzy Szczukocki, ul. 1-go Maja 25, 97-300 Piotrków Trybunalski tel.0-
44 649 94 24, 0-44 732-69-63 do 65
32. PHU PERFEKT Monika Stolarz, ul. Suchostrzygi Dworzec 4, 83-110 Tczew,
33. Zakład Ogólnobudowlany PROFIL-DACH Marek Bogdanowicz, ul. Kwiatowa 43,

82-433 Mikołajki Pomorskie, 055 277 00 05

34. DROZD-BUD Michał Drozd ul. Krańcowa 12/1, 82-500 Kwidzyn 055 612 59 70, 0603 581 639
35. Zakład Blacharsko- Dekarski Paweł Czarnuch , ul. Łąkowa 26/4, 82-500 Kwidzyn 055 261 76 49
36. Zakład Ogólnobudowlany Jerzy Łysakowski , ul. Wyspiańskiego 28, Grudziądz, 056 46 358 16
37. Gaja-Dachy Centrum Budownictwa Zdzisław Sztejner , Al. Wojska Polskiego 90 A, Malbork 055 2723302
38. Zakład Dekarsko- Blacharski Edward Delik, ul. Dębowa 4, Raciniewo, 86-260 Unisław 056 6866410, 662 036 136
39. Matriks, Usługi Dachowe, Gastronomia, Zbigniew Jastrzębski, ul. Zamkowa 10/6, 82-550 Prabuty, 0608456887
40. Technik Budowa, Krzysztof Piernicki, ul. Piękna 10, 82-500 Kwidzyn, 0691091973
41. Usługi Ogólnobudowlane, Produkcja Wyrobów Metalowych, Andrzej Dorożyński, ul. Grudziądzka 48/4, 82-500 Kwidzyn, 055/2792842, 0503097484
42. Zakład Remontowo-Budowlany, Usługi Ślusarskie, Mirosław Maciąg, ul. Sienkiewicza 4/2, 82-400 Sztum, 0503742226, 6404162

REGULAMIN (poprawiony)

**udzielania dofinansowania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
do poniesionych kosztów unieszkodliwiania odpadów azbestowo – cementowych z terenu Miasta i Gminy Prabuty.**

Postanowienia ogólne

§1

1. Regulamin określa zasady przyznawania osobom fizycznym dofinansowania na realizację przedsięwzięć polegających na pokryciu części kosztów związanych z unieszkodliwianiem odpadów azbestowo – cementowych z terenu Miasta i Gminy Prabuty - usunięciem, transportem i składowaniem wyrobów zawierających azbest na uprawnionym składowisku odpadów, z budynków mieszkalnych i gospodarczych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Prabuty.
2. Wysokość środków przeznaczona na udzielenie dotacji określona będzie w planie wydatków GFOŚ na dany rok kalendarzowy.
3. O jednorazowe dofinansowanie ubiegać się może osoba fizyczna, która posiada tytuł prawny do obiektu budowlanego zlokalizowanego na terenie Miasta i Gminy Prabuty (np. budynek mieszkalny, gospodarczy, garaż) i zamierza ponieść koszty związane z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem elementów i materiałów zawierających azbest. Dofinansowanie nie dotyczy nieruchomości w części wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej.
4. O dofinansowanie, o którym mowa w pkt. 3, może ubiegać się również wspólnota mieszkaniowa w części, w której właścicielami są osoby fizyczne.

Postanowienia szczegółowe

§ 2

1. Ustala się, że wysokość dofinansowania uzależniona będzie od warunków konkursu Unieszkodliwianie odpadów azbestowo – cementowych z terenu województwa pomorskiego, ogłaszanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Kwota dofinansowania obejmuje koszty usunięcia, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest na uprawnionym składowisku odpadów.
2. W przypadku nie udzielenia gminie dotacji przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na wymienione w pkt. 1 zadanie ustala się, że wysokość dofinansowania kosztów unieszkodliwiania odpadów azbestowo – cementowych wynosi 33,15 zł/m² dla jednego Wnioskodawcy. Nie więcej jednak niż 1000 zł dla jednego Wnioskodawcy.
3. Kwota dofinansowania nie może przekroczyć 100 % kosztów poniesionych przez inwestora, określonych na podstawie przedłożonych faktur VAT bądź rachunków.

§ 3

1. Wnioski o dofinansowanie planowanych do realizacji zadań o których mowa w §1 pkt. 1,3 przyjmowane są na bieżąco.
2. Wnioski, po stwierdzeniu ich kompletności rozpatrywane są przez Burmistrza Miasta i

Gminy Prabuty, wg kolejności ich złożenia, aż do wyczerpania środków na dany rok kalendarzowy.

3. Wnioski niezrealizowane w danym roku z powodu braku środków finansowych będą realizowane w pierwszej kolejności w roku następnym.
4. Wniosek o którym mowa w pkt.1,2,3 stanowi załącznik nr 4 do Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Prabuty na lata 2009 - 2017
5. W przypadku zakwalifikowania wniosku do dofinansowania sporządzane są z zainteresowanymi umowy cywilno – prawne.
6. Umowa powinna zawierać:
  - określenie wysokości dotacji,
  - efekt ekologiczny (ilość usuniętego azbestu w m² lub Mg),
  - zastrzeżenie, że azbest usunięty został zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - warunki otrzymania dotacji (dokumenty odbiorowe, imienne rachunki).

§ 4

1. Warunkiem uzyskania dofinansowania jest:
  - a) demontaż płyt azbestowo - cementowych płaskich i falistych stosowanych w budownictwie przez przedsiębiorcę legitymującego się decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, wydaną przez Starostę Kwidzyńskiego.
  - b) przedłożenie „informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” lub „informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone”, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876), wraz z „oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” najpóźniej do dnia złożenia wniosku - wzór „informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” wraz „oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” stanowi załącznik nr 6 do Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Prabuty na lata 2009 – 2017
2. Dofinansowanie nie obejmuje tych osób fizycznych, które we własnym zakresie wywiozły odpady azbestowe pochodzące z wymiany pokryć dachowych lub elewacji budynków, do których mają tytuł prawny.

Wymagania formalne

§ 5

1. W celu ubiegania się o dofinansowanie, o którym mowa w § 4, należy złożyć wniosek oraz „informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” lub „informację o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone” a także „ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” wraz z następującymi załącznikami.
  - a) kserokopia tytułu prawnego do obiektu budowlanego z którego są usuwane elementy azbestowe lub materiały zawierające azbest (oryginał do wglądu). W przypadku budynku, do którego tytuł prawny posiada kilka osób, należy dołączyć zgodę współwłaścicieli na wykonanie prac związanych z usuwaniem elementów azbestowych lub materiałów

zawierających azbest, a w przypadku wspólnoty mieszkaniowej – uchwałę wspólnoty.

2. W przypadku zakwalifikowania wniosku do dofinansowania dodatkowo Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć:

- a) kopię potwierdzenia zgłoszenia w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kwidzynie prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest lub kopia pozwolenia na budowę lub rozbiórkę (oryginał do wglądu),
- b) informację wstępną do przygotowania trójstronnej umowy dotacji pomiędzy Wnioskodawcą, Gminą i Wykonawcą, stanowiącą załącznik nr 5 do Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Prabuty na lata 2009 – 2017.
- c) kopię Decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi pochodzącymi z prac i robót budowlano – remontowych prowadzonych na terenie powiatu kwidzyńskiego dla przedsiębiorcy wskazanego przez Wnioskodawcę do przeprowadzenia prac.

3. Po zrealizowaniu prac przedsiębiorca wykonujący prace zobowiązany jest do dostarczenia:

- a) karta przekazania odpadu na uprawnione składowisko,
- b) protokół odbioru robót rozbiórkowych pokrycia dachowego sporządzony przez Wykonawcę robót i Beneficjenta.
- c) kopia faktury VAT lub rachunku wystawionego przez przedsiębiorcę, z dopiskiem „za zgodność z oryginałem”, za transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest (oryginał dokumentu należy przy podpisywaniu umowy przedłożyć do skasowania, tzn. opieczętowania do wysokości przyznanego dofinansowania).

Załącznik 4

Prabuty, dn.....

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres)

.....
(telefon)

WNIOSEK

**do Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
o dofinansowanie kosztów związanych z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem
elementów i materiałów zawierających azbest.**

1. Miejsce, adres nieruchomości (w tym ewid. nr działki lub działek), z której/ych usuwane będą odpady zawierające azbest:

.....
.....

2. Właściciel nieruchomości:.....

(imię i nazwisko, adres)

3. Tytuł własności: .....

4. Ilość odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia (m², Mg): .....

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

■ kserokopia tytułu prawnego do obiektu budowlanego z którego są usuwane elementy azbestowe lub materiały zawierające azbest (oryginał do wglądu). W przypadku budynku, do którego tytuł prawny posiada kilka osób, należy dołączyć zgodę współwłaścicieli na wykonanie prac związanych z usuwaniem elementów azbestowych lub materiałów zawierających azbest, a w przypadku wspólnoty mieszkaniowej – uchwałę wspólnoty,

Imię i Nazwisko oraz adres Wnioskodawcy

miejsowość - data

.....

.....

.....

Urząd Miasta i Gminy Prabuty

**Informacja wstępna do przygotowania trójstronnej umowy dotacji
pomiędzy Wnioskodawcą, Gminą i Wykonawcą**

Pełna nazwa, adres, NIP i telefon Wykonawcy (ew. pieczęć)	Wartość robót (demontaż, transport, utylizacja) wraz z podatkiem VAT	Terminy rozpoczęcia i zakończenia prac

**INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾
I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA**

1. Miejsce, adres .....
2. Właściciel / zarządca / użytkownik *) :
- a) osoba prawna – nazwa, adres .....
- b) osoba fizyczna – imię nazwisko i adres .....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu 2) .....
5. Ilość (m², tony) 3) .....
6. Przydatność do dalszej eksploatacji 4) .....
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu :
- a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu 5) .....
- e) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji .....
8. Inne istotne informacje o wyrobach 6) .....

Data ..... (podpis)

Objaśnienia :

*) Niepotrzebne skreślić

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1% azbestu

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację :

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa
- rury i złącza azbestowo-cementowe
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione
- szczeliwa azbestowe
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych
- papier, tektura
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura

3) podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury)

4) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest

5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny

6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Grupa / Nr	Wyrób – rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I. Sposób zastosowania azbestu			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torket)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. <1000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II. Rodzaj azbestu			
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem			
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
V. możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI. Wykorzystanie pomieszczenia			
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII. Usytuowanie wyrobu			
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym		10

	pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		

Suma punktów oceny .....

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) 65 i więcej punktów

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat) do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię

.....
Właściciel / Zarządca

.....
data

.....
adres